

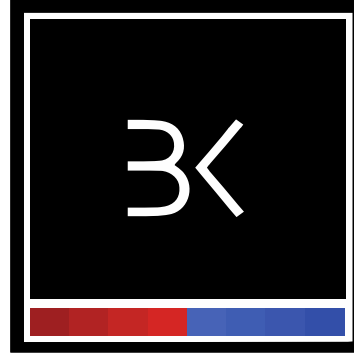
Burcu Kösem
EKONOMİ - FİNANS - SEKTÖR
PROFESYONELİ

HAFTALIK EKONOMİ BÜLTENİ

24 Mart / 2023

Bu rapor; Dünya ve Türkiye ekonomisindeki g¼ncel gelişmeleri, g¼venilir kaynaklardan elde edilen veriler ile yansıtmaaya y¼nelik olarak, hazırlanmıştır. Herhangi bir yatırım tavsiyesi içermez.

Fed'in Kafa Karıştırıcı Faiz Kararı

- ❑ ABD Merkez Bankası (Fed), politika faizini beklentiler doğrultusunda 25 baz puan artırdı.
- ❑ Toplantı sonrası açıklama yapan Fed Başkanı Powell'ın konuşmasından öne çıkan başlıklarından şu ifadeler kafa karışıklığı yarattı:
  - İzole edilmiş bankacılık problemleri eğer düzeltilmez ise bankacılık sistemi tehdit altına girebilir
  - Tüm mudilerin tasarrufları güvende
  - Bankacılık sektöründeki şartları yakından izlemeye devam ediyoruz
  - İhtiyaç olduğunda elimizdeki tüm araçları kullanacağız
  - Enflasyonu yüzde 2 hedefine geri getirmeye güçlü şekilde bağlı olmaya devam ediyoruz
- ❑ Zira enflasyonu yüzde 2 hedefine getirmek ve faiz artışlarına devam edeceklerinin sinyalinin verilmesi ile aynı anda hem bankacılık sistemi risklerini korumak ve bunun için ellerindeki tüm araçlardan kastedildiği üzere likidite kanallarının açılması birbiriyle örtüşmeyen politikaları içeriyor.
- ❑ Son iki haftada Fed bilançosunun 400 milyar\$ düzeyinde genişlemesi ise sıkı para politikasından tersine bir adım atıldığını göstermekte.

Piyasalar Fed'in faiz artışlarının sonuna geldiğini fiyatladı

- ❑ Piyasalar genel olarak, Federal Açık Piyasa Komitesi (FOMC) karar metnini faiz artışına rağmen güvercin buldu .
- ❑ Fed'in piyasalara verdiği mesajlar sonrası ABD borsaları pozitif bir seyir izlerken; sonrasında negatif tarafa yöneldi
- ❑ ABD Hazine Bakanı Janet Yellen'in önce tüm banka mevduatlarına garanti verilmeyeceği, ardından ise gerekirse çeşitli düzenlemeler yapılabileceği yönündeki ikircikli açıklamaları piyasalarda genel anlamda bir kafa karışıklığı yaşattı.
- ❑ Dolar endeksinde kayıp Fed sonrası hızlanırken, dünkü işlemlerde 103 seviyesinin üzerinden 102 sınırına kadar geriledi, Cuma günü ise 103 seviyelerini aştı.
- ❑ ABD 10 yıllık tahvil faizi, yüzde 3,55'ten yüzde 3,43'e kadar gerilerken; Cuma günü 3,32'e kadar düştü.
- ❑ Ons altın fiyatları, Fed'in kararı sonrası 1946'dan 1966 dolara yükseldi. Ons altın, Başkan Powell'ın mesajlarıyla 1978 dolara çıkarken; Powell'ın bu yıl faiz indirimi öngörmediklerini ifade etmesi sonrası 1961 dolara kadar geri geldi. Cuma günü ise 1994\$ seviyelerinden işlem gördü.
- ❑ Özetle her ne kadar Fed başkanı Powell ve Hazine Bakanı Yellen; ortada enflasyondan başka mücadele edilecek bir sorun yokmuş gibi bir davranış sergilese de piyasanın bankacılık krizi değişkenlerine yönelik bir fiyatlama yapmış olduğu söylenebilir.

Bankacılık Krizine Yönelik Adımlar

- ❑ ABD'de başlayıp Avrupa'ya sıçrayan bankacılık krizinde hafta sonu yeni gelişmeler yaşandı. İsviçre'nin en büyük bankası UBS'in, kriz yaşayan Credit Suisse'i 3 milyar İsviçre frangına (3,3 milyar dolar) satın alacağı duyuruldu.
- ❑ Küresel piyasalarda, bankacılık sektöründeki sıkıntıların devam edebileceğine ilişkin endişelerle karışık bir seyir yaşanmasının ardından,
- ❑ ABD Merkez Bankası (Fed) ve 5 büyük merkez bankasından yapılan ortak açıklamada, var olan ABD doları swap hattı düzenlemeleri aracılığıyla likiditeyi artırmak için koordineli bir adım atıldığı duyuruldu.
- ❑ Açıklamada ABD, Kanada, İngiltere, Japonya, Avrupa ve İsviçre merkez bankaları swap hatlarının etkinliğini artırmak için halihazırda 7 gün vadeli işlemlerinin sıklığını haftalıktan günlüğe çıkarma konusunda anlaşığı bildirildi.
- ❑ Credit Suisse'ye daha fazla likidite sağlayamayacaklarını söyleyen ve sebep olarak da şirkette halihazırda sahip oldukları yüzde 9,9'luk payın, bazı düzenleme kurallarından dolayı yüzde 10'a çıkamayacak olmasını gösteren Suudi Ulusal Bankası, Credit Suisse'nin hisselerindeki düşüşten kaynaklı olarak 1 milyar dolardan fazla zarar etti.

Avrupa banka hisseleri, CoCo tahviller öncülüğünde sallanıyor

- ❑ Geçtiğimiz hafta sonu Credit Suisse'in UBS'e satılması esnasında Tier 1 (AT1) tahvillerindeki yaşanan düşüş süreci (16 milyar franklık değer silinmesi) Avrupa bankacılık hisselerinde deyim yerindeyse bir bulaşmayı beraberinde getirdi.
- ❑ Hafta boyunca Avrupa banka hisseleri öncülüğünde görülen hisse endeksi kayıpları, haftanın son iş gününde derinleşti.
- ❑ Bu defa merkezdeki kurum, Deutsche Bank AG oldu. Alman bankanın hissesi Cuma günü yüzde 11 düşüş kaydetti. Bunun nedeni ise Deutsche Bank'ın euro cinsi, tahvillerinin temerrüt takasları (CDS), hesaplanmaya başladıkları tarihten bu yana en yüksek seviyeye yükseldi.
- ❑ Kurumsal kredi pozisyonu yüksek diğer bankalar da hisselerinde düşüş yaşadı: Commerzbank yüzde 9 ve Fransız Societe Generale yüzde 7 geriledi.
- ❑ Hisse düşüşlerinde asıl neden bu Avrupa bankalarının CoCo tahvilleri!
- ❑ Peki nedir bu tahviller denilecek olursa; Küresel Finans Krizi'nden sonra Avrupa'da bankaları kurtarmak için çıkarılmış iki tip tahvil olduğunu görüyoruz: Bunlardan ilki AT1 (Additional Tier 1) ki sermayeye dahil edilebilir borçlanma aracı ve Tier 2 (Sermaye yapısına dayalı tahvil ihracı)
- ❑ İşte bu Contingent Convertibles CoCos lar şu aşamada ABD'de yaşanan bankacılık krizinin Avrupa'ya sirayet etmesinde başat rol oynamaktadır.
- ❑ Dikkate değer konu ABD'deki Dodd-Frank Act'teki esnemenin yine 2008 krizi sonrası bu defa Avrupa bankaları nezdinde alınmış önlemleri etkisizleştirdiği şeklinde ifade edilebilir.

TCMB, faizi sabit bıraktı

- ❑ TCMB, mart ayı PPK toplantısında politika faizini yüzde 8.5 oranında sabit bıraktı.
- ❑ Duyuruda, yakın dönemde iktisadi faaliyete ilişkin açıklanan verilerin tahmin edilenden daha olumlu seviyelerde gerçekleşmesine rağmen, jeopolitik risklerin ve faiz artışlarının da etkisi ile gelişmiş ülke ekonomilerinde resesyon endişelerinin sürdüğü ve finansal istikrarı tehdit eden koşulların oluştuğu belirtildi.
- ❑ Politika metninde ise «Depremin yakın vadede ekonomik aktiviteyi etkilemesi beklenmekle birlikte, orta vadede Türkiye ekonomisinin performansı üzerinde kalıcı bir etkide bulunmayacağı öngörülmektedir.
- ❑ Büyümenin kompozisyonunda sürdürülebilir bileşenlerin payı yüksek seyrederken, turizmin cari işlemler dengesine beklentileri aşan güçlü katkısı yılın tüm aylarına yayılarak devam etmektedir.
- ❑ Bunun yanında, iç tüketim talebi, enerji fiyatlarındaki yüksek seviye ve ana ihracat pazarlarındaki zayıf iktisadi faaliyet cari denge üzerindeki riskleri canlı tutmaktadır.»
- ❑ şeklinde açıklama yapılarak küresel merkez bankalarının finansal istikrar noktasındaki tutumlarıyla ayrışmaya devam ettiği ve faiz artış döngüsünün sonuna geldiği ifadeleri de yer aldı.
- ❑ Seçimlere kadar (ilk turda bitmesi halinde) Nisan ayında bir TCMB faiz kararı daha yapılacak olup, bir sonraki PPK'da da benzer bir kararın alınması beklenmekte.

TCMB, firmaların raporlama kapsamında değişikliğe gitti

- ❑ Bankalar, raporlama standartları kapsamında 5 milyon TL ve üzerinde kredi bakiyesi olan tüzel müşterilerinin döviz pozisyon raporlarını Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası Sistemik Risk Veri Takip Sistemi'ne iletmelerini isteyecek.
- ❑ Bankalardan edinilen bilgiye göre, 2018 yılında TCMB bünyesinde reel sektörün döviz pozisyonunu etkileyen işlemlerini izlemek amacıyla kurulan Sistemik Risk Veri Takip Sisteminin kapsamı genişletildi.
- ❑ Buna göre, yurt içi tüm bankalardan nakdi ve gayri nakdi toplam kredi bakiyesi 5 milyon TL ve üzerinde olan şirketler döviz pozisyonlarını Sistemik Risk Veri Takip Sistemi üzerinden aylık frekansta Merkez Bankasına raporlayacak.
- ❑ Böylece, reel sektörün yabancı para pozisyonu analizlerine yönelik kullanılabilir veri seti genişleyecek.
- ❑ Bankalar, kapsama giren tüzel kişi müşterilerine, takip eden ayın ilk 10 iş günü içerisinde, Sistemik Risk Veri Takip Sistemi raporlama ekranı (<https://tcmbveri.gov.tr/>) üzerinde yer alan “Özet Döviz Pozisyon Raporu” linkinden raporlarını bildirmeleri gerektiğini tebliğ edecek ve bunu takip edecek.

Petrol, resesyona odaklandı

- ❑ Petrol, bu hafta oldukça dalgalı bir seyir izledi. Son iki haftadır bankacılık krizi nedeniyle düşüş trendine girmiş olan emtia, son hafta 70-77 bandında hareketini sürdürdü.
- ❑ Fed'in kararı sonrası doların zayıflaması ve Çin'in pandemi kısıtlarının kalkması nedenleriyle bir miktar yukarı ivmelense de
- ❑ Haftanın son işlem gününde Avrupa tarafından gelen düşük PMI verileri ve Deutsche Bank hisselerinde yüzde 10'u aşan düşüşle beraber bankacılık krizinin yayılacağına yönelik endişeler arttı ve küresel resesyon kaygısı yükseldi.
- ❑ Petrol fiyatları tüm bu gelişmeler eşliğinde talebin azalabileceği öngörüsüyle sert geriledi. Brent petrol 15 ayın dip seviyesine kadar geriledi.
- ❑ Resesyon endişesiyle düşüşe karşın arz tarafında rezerv endişeleri ve OPEC+ grubunun mevcut politikasına devam edeceği gerçeği önümüzdeki dönemlerde yükselişi de beraberinde getirebilir.

Haftadan Kalanlar

- ❑ YSK kararları Resmi Gazete'de: Yurt içinde 190 bin 736 sandık kurulacak.
- ❑ HDP, aday çıkartmayarak Millet İttifakı'na destek vereceğini belirtti.
- ❑ En düşük emekli maaşı 7500 lira oldu.
- ❑ Sanayi ve Teknoloji Bakanı Mustafa Varank, depremzede KOBİ'lere yönelik 3 milyar TL'lik bir destek oluşturduklarını ve bu tutarın depremzede KOBİ'lerin kullanacağı kredinin faizinin karşılanacağını bildirdi.
- ❑ EYT kıdem tazminatı kredi başvuruları başladı.
- ❑ Singapur merkezli metal şirketi Trafigura, Çin talebindeki toparlanmanın, bakırın maliyetini diğer tüm endüstriyel metallere göre daha hızlı artıracak ve yıl içinde rekor görüleceği tahminini yaptı.
- ❑ Kripto para borsası Binance, spot işlemleri askıya aldı.
- ❑ Emekliye verilen bayram ikramiyesi tutarının 2 bin liraya yükseltileceği bildirildi.
- ❑ Aralıkta TAV Havalimanları'nın da bulunduğu Türkiye'nin en büyük havalimanı ve yer hizmetleri sunan firmalarının bazıları, Rusya'ya ait uçaklara hizmet vermeyi durdurdu.
- ❑ Yeniden Refah Cumhur İttifakı'na katıldı, Erbakan adaylık sürecini bitirdi.
- ❑ Togg'un ilk akıllı cihaz modeli T10X için 7 günde 100 bin ön sipariş verildi.
- ❑ Kamu bankaları sermaye arttırdı.
- ❑ Çin, ABD'nin, vatandaşlarının kişisel verilerinin takip edildiği iddiasıyla, sosyal paylaşım uygulaması TikTok'a baskı yaptığını savundu.
- ❑ Kiler Gayrimenkul tarafından KAP'a yapılan açıklamada şirketin Genel Müdürü Gökhan Yıldız'ın istifa ettiği belirtildi.
- ❑ HÜDA PAR: AK Parti listelerinden seçimlere katılacağız.
- ❑ Tarımsal destekleme ödemelerinde Çiftçi Kayıt Sistemi (ÇKS) yerine Tarım ve Orman Bakanlığı'nın belirleyeceği yeni kayıt sistemi esas alınacak.
- ❑ Almanya başkanı Alman Olaf Scholz, Deutsche Bank ile ilgili korkuları yalanladı.

İşgücü İstatistikleri, 2022

- 15 ve daha yukarı yaştaki kişilerde işsiz sayısı 2022 yılında bir önceki yıla göre 337 bin kişi azalarak 3 milyon 582 bin kişi oldu. İşsizlik oranı ise 1,6 puanlık azalış ile %10,4 seviyesinde gerçekleşti. İşsizlik oranı erkeklerde %8,9 iken kadınlarda ise %13,4 olarak tahmin edildi.
- 15-24 yaş grubunu kapsayan genç nüfusta işsizlik oranı 2022 yılında bir önceki yıla göre 3,2 puan azalarak %19,4 oldu. Bu yaş grubunda işsizlik oranı; erkeklerde %16,4, kadınlarda ise %25,2 olarak tahmin edildi.

	2022			2021			Bir önceki yıla göre fark		
	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın	Toplam	Erkek	Kadın
(Bin kişi)									
15 ve daha yukarı yaştaki nüfus	64 679	32 006	32 673	63 704	31 533	32 172	975	473	501
İşgücü	34 334	22 862	11 473	32 716	22 156	10 560	1 618	706	913
İstihdam	30 752	20 818	9 935	28 797	19 792	9 005	1 955	1 026	930
İşsiz	3 582	2 044	1 538	3 919	2 364	1 554	- 337	- 320	- 16
İşgücüne dahil olmayanlar	30 345	9 144	21 200	30 989	9 377	21 612	- 644	- 233	- 412
(%)									
İşgücüne katılma oranı	53,1	71,4	35,1	51,4	70,3	32,8	1,7	1,1	2,3
İstihdam oranı	47,5	65,0	30,4	45,2	62,8	28,0	2,3	2,2	2,4
İşsizlik oranı	10,4	8,9	13,4	12,0	10,7	14,7	-1,6	-1,8	-1,3
Genç nüfusta işsizlik oranı (15-24 yaş)	19,4	16,4	25,2	22,6	19,4	28,7	-3,2	-3,0	-3,5

Tablodaki rakamlar yuvarlamadan dolayı toplamı vermeyebilir.

Tüketici Güven Endeksi, Mart 2023

- ❑ Tüketici eğilim anketi, deprem felaketinden etkilenen Adıyaman, Gaziantep, Hatay, Kahramanmaraş, Kilis, Malatya ve Osmaniye illerinde yapılmamıştır.
- ❑ Türkiye İstatistik Kurumu ve Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası işbirliği ile yürütülen tüketici eğilim anketi sonuçlarından hesaplanan tüketici güven endeksi, Mart ayında bir önceki aya göre %2,9 oranında azaldı; Şubat ayında 82,5 olan endeks, Mart ayında 80,1 oldu.

	Endeks		Bir önceki aya göre değişim oranı (%)	
	Şubat	Mart	Şubat	Mart
Tüketici güven endeksi	82,5	80,1	4,3	-2,9
Mevcut dönemde hanenin maddi durumu	65,5	66,0	6,3	0,8
Gelecek 12 aylık dönemde hanenin maddi durum beklentisi	84,2	79,6	5,4	-5,5
Gelecek 12 aylık dönemde genel ekonomik durum beklentisi	85,8	83,0	3,8	-3,3
Gelecek 12 aylık dönemde dayanıklı tüketim mallarına harcama yapma düşüncesi	94,5	92,0	2,5	-2,7

Türkiye Çocuk Araştırması, 2022

- ❑ Türkiye Çocuk Araştırması, Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) ile Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı-Çocuk Hizmetleri Genel Müdürlüğü arasında 05.10.2022 tarihinde imzalanan ikili Protokol ve TÜİK ile UNICEF Türkiye arasında 01.08.2019 tarihinde imzalanan Mutabakat Zaptı kapsamında yürütülmüştür.
- ❑ Anneleri/temel bakım verenleri tarafından peynir ve yoğurt gibi hayvan sütünden yapılan yiyecekleri her gün tükettiği belirtilen 6 aylık ve daha yukarı yaştaki çocukların oranı %57,8 oldu.
- ❑ Anneleri tarafından ekmek veya makarna gibi tahıl içeren yiyecekleri her gün tükettiği belirtilen 6 aylık ve daha yukarı yaştaki çocukların oranı %62,4 iken meyveyi her gün tükettiği belirtilen çocukların oranı %50,5, sebze her gün tükettiği belirtilen çocukların oranı %33,0, et, tavuk veya balığı her gün tükettiği belirtilen çocukların oranı %12,7 ve fasulye, nohut, mercimek gibi kuru baklagilleri her gün tükettiği belirtilen çocukların oranı %10,9 oldu.

